

Posudek diplomové práce

„*Fantastická zvířata Tommasa Landolfiho*“,

kterou předložila Bc. Anna Lachmanová.

Ústav románských studií FFUK, červen 2024

Předložená diplomová práce Anny Lachmanové se věnuje vybraným textům Tommasa Landolfiho, ve kterých analyzuje zvířecí prvek podle nového proudu kritiky animal studies a snaží se ukázat nové možnosti, jak interpretovat Landolfiho anti-antropocentrismus. Velkým plus této práce je zařazení a následné zkoumání, hledání a nacházení Freudova pojmu *unheimliche* a Šklovského *ozvláštňení*, které prohloubí výpovědní hodnotu provedených analýz.

Především je třeba ocenit výběr autora – Tommaso Landolfi je bezesporu jedním z nejzajímavějších italských spisovatelů 20. století, jenž je ovšem velice těžce uchopitelný, jeho texty koketují se surrealismem, magickým realismem a mnoha dalšími tendencemi, avšak uchovávají si svoji vlastní nezaměnitelnou osobitost – vždy experimentální, vždy pobuřující a pro čtenáře záměrně matoucí. Také pojem fantastična je v případě Landolfiho neodmyslitelný. Autorce se podařilo zorientovat se v šíři Landolfiho textů a provést analýzy, které pomáhají k pochopení jednoho z postupů autorova myšlení a jeho filozofie.

V úvodní části A. Lachmanová nejprve čtenáře v krátkosti seznámí s Tommasem Landolfim, na konci práce je navíc umístěný dodatkový bio-bibliografický medailon informativního charakteru, který obsahuje zajímavé informace, ale pro předložené bádání není nezbytný. Následně se autorka věnuje pojmu fantastično a jeho vývoji, a rovněž různým způsobům chápání tohoto pojmu v literární teorii. Výsledek ihned aplikuje na dílo T. Landolfiho. Pojem fantastično následně obohacuje Freudovým *unheimliche* a Šklovského *ozvláštňením*, které v následných analýzách dovolí přesnější náhled do Landolfiho literárně-filozofického světa.

Samotné jádro práce se zabývá rozbořem zvířecího prvku a jeho funkce přímo v textech. Autorka v této hlavní části zkoumá, jakým způsobem fantastično a ozvláštňení fungují vedle sebe, přičemž zvláštní pozornost je věnována zvířecím a jiným „mimolidským“ bytostem a

jejich roli v Landolfiho fikčním světě. Konstatuje, že: „Landolfiho zvířata lze taktéž považovat za ozvláštňující a znepokojující prvky, jejichž přítomnost v textu zpochybňuje antropocentrické vnímání světa“ (s. 33), a dále: „zvířata (a jazyk) v Landolfiho tvorbě umožňují přechod mezi dvěma různými světy a představují tak hlavní těžiště Landolfiho fantastična“ (s. 35). Pro svoji práci si autorka vybrala texty, ve kterých opravdu nachází podobný myšlenkový systém týkající se autorova známého anti-antropocentrismu. Vybranými texty jsou: povídka Ruce ze sbírky *Rozprava o vyšších systémech*, povídky Bouře a Bajka ze sbírky *Švábí moře*, a vybrané pasáže z knih *Měsíční kámen*, *Meč* a *Dvě staré panny*. Oceňuji širší záběr a autorčinu schopnost výběru (na s. 38 se podrobně a fundovaně objasní proces výběru, včetně argumentů pro nezařazení některých textů do rozborů této práce). Analyzovány jsou postupně různé zvířecí postavy jako je myš, psi a další, zvláštní oddíl je věnovaný Landolfiho zvířatům-jménům (či zvířata-slova, slova-úponky; kapitola 4.3) a jejich funkci, což dle mého názoru celé bádání obohacuje o další rozměr.

Autorka prokázala, že Landolfi při psaní využíval fantastického modu a ozvláštňování, potvrzena byla i „jeho neustálá snaha vyjádřit pomocí jazyka *něco jiného* i jeho anti-antropocentrický pohled“. Předložená práce neposkytuje celkový obraz použití zvířecího prvku v Landolfiho díle, autorka sama uznává, že pracuje pouze s vhodným výběrem textů, avšak dokázala, že větší část zvířecích či jinak mimolidských postav je autorem použita záměrně a funkčně a že jsou hlavním prvkem jeho velmi specifického literárního světa. Landolfi, který čtenáře vždy mátl a bránil se jakémukoli zařazení, Annu Lachmanovou nezmaťl. Přestože nejsem příznivcem novodobých trendů v literární kritice, diplomantka prokázala, že pokud je jakákoli analýza provedena kultivovaně, pečlivě a erudovaně, může pomoci popsat jen těžko popsatelné.

Diplomovou práci **doporučuji k obhajobě** a předběžně ji hodnotím známkou **výborně**.

Praha, 12. 6. 2024

PhDr. Magdalena Žáčková, Ph.D.

oponentka